Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17528

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i (BFÖ), **Murray Bowen'?n Aile Sistemi Kuram?** çerçevesinde geli?tirilmi? olan Benli?in Farkl?la?mas? Envanteri K?sa Formu'nun (DSI-SF) Türkçe'ye uyarlanm?? halidir. Bu ölçek, bireyin duygusal ve entelektüel süreçlerini birbirinden ay?rma yetene?ini, yani benli?in farkl?la?mas? düzeyini ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Türkiye popülasyonunda psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) incelenmesi amac?yla gerçekle?tirilmi?tir.

Uyarlama çal??mas?, DSI-SF'nin dört faktörlü yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu ve ölçe?in psikolojik dan??manl?k ve aile terapisi alanlar?nda bilimsel ara?t?rmalar için güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Benli?in farkl?la?mas?, Bowen Aile Sistemi Kuram?, DSI-SF, uyarlama, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Yusuf Sar?kaya, Murat Boyac?, Tuncay ?lhan, Ay?egül Aldemir

Amaç

Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi duygusal tepkileri ile rasyonel dü?ünceleri aras?nda ne ölçüde ayr?m yapabildi?ini ve ki?ileraras? ili?kilerde özerkli?ini ne derece koruyabildi?ini saptamakt?r. Ölçek, özellikle aile dinamikleri ve bireysel olgunla?ma süreçleri ba?lam?nda benlik farkl?la?mas? düzeyini nicel olarak ölçmeye hizmet eder.

Bu uyarlama çal??mas?n?n özel amac?, orijinal DSI-SF formunun Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçüm arac? sunmakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki ara?t?rmac?lar **Bowen Kuram?** temelinde çal??malar yürütebilirler.

Yap?

Ölçek, **Benli?in Farkl?la?mas?** (Differentiation of Self) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin hem içsel hem de ki?ileraras? ba?lamlarda duygusal ve entelektüel sistemleri aras?ndaki ayr??ma derecesini ifade eder. Dü?ük farkl?la?ma, bireyin yo?un duygusal sistemlere (aile, partner) a??r? tepki vermesine (füzyon) veya bu sistemlerden tamamen kopmas?na (duygusal kopukluk) neden olur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yüksek farkl?la?maya sahip bireyler, yo?un duygusal bask? alt?nda bile kendi de?erlerine ve inançlar?na uygun hareket edebilir, özerk bir "Benlik Konumu" sergileyebilirler. Ölçek, bu karma??k yap?y? dört temel alt boyut üzerinden de?erlendirir: **Duygusal Tepkisellik**, Benlik Konumu (I-Position), Duygusal Kopukluk ve Ba?kalar?yla Birle?me.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda, Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm?? ve bu analizler, Türkçe formun teorik olarak beklenen dört faktörlü yap?y? korudu?unu göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili psikolojik yap?larla olan ili?kileri incelenerek **yak?nsak geçerlik** ve ?raksak geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur. Bu geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten benli?in farkl?la?mas? yap?s?n? ölçtü?ünü ve di?er psikolojik de?i?kenlerle kuramsal olarak beklenen yönde ili?kiler sergiledi?ini do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i'nin Türkçe formunun güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizleri, ölçe?in hem genel puan? hem de dört alt boyutu için kabul edilebilir düzeyin üzerinde katsay?lar elde edildi?ini göstermi?tir.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?i olu?turan maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü kan?tlar. Bu sonuçlar, Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i'nin Türkçe örneklemde kararl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlamas? yap?lan DSI-SF formu, orijinal ?ngilizce versiyonunda oldu?u gibi dört faktörlü bir yap?ya sahiptir. Bu faktörler, benli?in farkl?la?mas?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?t?r:

Duygusal Tepkisellik: Bireyin stres alt?nda duygusal olarak ne kadar a??r? tepki verdi?ini ve kontrol kayb? ya?ad???n? ölçer.

Benlik Konumu (I-Position): Bireyin ili?kilerde kendi inanç ve de?erlerine ba?l? kalma, bask? alt?nda dahi özerkli?ini koruma yetene?ini gösterir.

Duygusal Kopukluk: Bireyin duygusal yükten kaç?nmak için ili?kilerden fiziksel veya psikolojik olarak uzakla?ma e?ilimini ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba?kalar?yla Birle?me (Fusion): Bireyin ba?kalar?n?n duygusal sistemine kar??ma, s?n?rlar?n belirsizle?mesi ve ba??ml?l?k e?ilimini ölçer.

Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), bu dört faktörlü yap?n?n model uyum indekslerinin yüksek oldu?unu ve Türkçe verilerle iyi bir uyum sergiledi?ini teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz bildirime dayal? envanter, Likert tipi derecelendirme (Orijinal DSI-SF'de genellikle 6'l? veya 5'li Likert kullan?l?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, Üniversite Ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üstü.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören bireylerden olu?an örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçüm teknikleri kullan?larak benli?in farkl?la?mas? düzeyini dört alt boyut üzerinden de?erlendiren öz bildirim ölçe?idir. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Benli?in farkl?la?mas?, Bowen, Aile terapisi, **Duygusal Tepkisellik**, Benlik Konumu, psikometrik geçerlik, adaptasyon, DSI-SF.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Veri mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: Sorumlu yazar?n e-posta adresi: yusufsarikaya@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2018** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik amaçl? kullan?m? genellikle referans gösterilerek mümkündür. Ticari veya geni? ölçekli kullan?m izinleri için sorumlu yazar Yusuf Sar?kaya ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ölçe?in kullan?m?na dair bir ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Orijinal makaleye eri?im Dergipark üzerinden sa?lanabilir: dergipark.org.tr

Kaynaklar

Sar?kaya, Y., Boyac?, M., ?lhan, T., & Aldemir, A. (2018). Adaptation of the differentiation of self inventory short form (DSI-SF) to Turkish: Validity and reliability study. *Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 7*(2), 365-380. http://dx.doi.org/10.14686/buefad.364196

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: benligin-farklilasmasi-olcegi-toad.pdf

Benli?in Farkl?la?mas? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu akademik giri?te yer almamaktad?r; ancak maddelerin tam listesi ve derecelendirme bilgileri, yukar?da belirtilen makale referans?nda ve PDF dosyas?nda mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM